

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/26

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Wstęp ogólny do Pisma Świętego z elementami archeologii biblijnej
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	General Introduction to Sacred Scripture with Elements of Biblical Archaeology
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. prof. dr hab. Stefan Szymik
---	---------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	rok I, semestr 1	4
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W-1: Podstawowe wiadomości (na poziomie szkoły średniej) na temat Biblii i środowiska jej powstania oraz podziału ksiąg biblijnych (ST i NT). W-2: Ogólna znajomość biblijnej historii zbawienia i jej najważniejszych okresów (Stary i Nowy Testament), a także orędzia biblijnego i głównych postaci biblijnych.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - ukazanie istoty i oryginalności Pisma Świętego: objawienie Boże a natchnienie biblijne i jego skutki (jedność, prawda i świętość); ukazanie wyjątkowości Pisma Świętego na tle starożytnej literatury pozabiblijnej, zwłaszcza apokryfów i pism z Qumran.
C2 - przekazanie wiedzy historycznej na temat powstania i historii oryginalnego tekstu biblijnego (hebrajskiego, aramejskiego, greckiego); geneza kanonu biblijnego, jego żydowski i chrześcijański układ; powstanie najważniejszych starożytnych przekładów Pisma Świętego i ich znaczenie dla krytyki tekstu; wydania krytyczne Biblii i jej współczesne przekłady, w tym przekłady polskie.

C3 - wprowadzenie w metody interpretacji tekstu biblijnego z uwzględnieniem katolickich zasad interpretacji: krytyka literacka i historyczna, zasady teologiczne (podstawy hermeneutyki biblijnej); zwięzłe wprowadzenie do archeologii i geografii biblijnej, a także literackich i archeologicznych źródeł istotnych dla poznania społecznego i religijnego środowiska Biblii.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student rozpoznaje przedmiotową i formalną specyfikę nauk biblijnych, jej specjalistyczny język i stosowaną terminologię oraz jej greckie i łacińskie źródła;	T_W01
W_02	Student charakteryzuje wyjątkowości Pisma Świętego, przedstawia historię jego powstania i przekazywania oraz historyczne, literackie i teologiczne zasady jego interpretacji.	T_W03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Definicja i treści ogólnego wstępu do Pisma Świętego.
2. Słowo Boże – Objawienie a natchnienie biblijne.
3. Świadectwo Pisma Świętego i rozwój nauki o natchnieniu.
4. Systematyczny wykład nauki o natchnieniu biblijnym.
5. Zakres i skutki natchnienia: jedność, świętość i prawda.
6. Kanon Pisma Świętego: żydowski i chrześcijański.
7. Historia kanonu biblijnego (ST i NT).
8. Apokryfy i pisma qumrańskie w relacji do ksiąg natchnionych.
9. Dzieje tekstu ST i tekstu greckiego NT, wydania krytyczne ST i NT.
10. Przekłady aramejskie i greckie Biblii hebrajskiej, przekłady łacińskie całej Biblii.
11. Współczesne obce i polskie przekłady Biblii (wybór).
12. Literacko-historyczne i teologiczne zasady interpretacji Pisma Świętego.
13. Nowe metody literackie i podejścia do interpretacji Biblii.
14. Geografia i archeologia biblijna: definicje, źródła i zagadnienia wstępne.
15. Historyczno-kulturowe i religijne środowisko Biblii (wybrane przykłady).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	wykład konwencjonalny wykład konwersatoryjny analiza tekstu (biblijnego)	egzamin ustny	wypełniona karta oceny egzaminu ustnego
W_02	wykład konwencjonalny wykład konwersatoryjny prezentacja materiałów audiowizualnych dyskusja	egzamin ustny, wypowiedź ustna podczas zajęć	wypełniona karta oceny egzaminu ustnego, zapis w dzienniku ocen (ocena lub plus/minus)

VI. Kryteria oceny, uwagi...

1. Podstawą jest obecność na zajęciach: liczba nieusprawiedliwionych nieobecności to 0.
2. Aktywność studentów w trakcie wykładów: pytania, zainteresowanie treściami wykładu i wypowiedzi ustne, udział w dyskusji (20 % oceny).
3. Opanowanie wykładanych treści na podstawie podanej literatury i znajomość wskazanych tekstów biblijnych weryfikowane na egzaminie ustnym (80% oceny).

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	70

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Harrington W.J., <i>Klucz do Biblii</i> , wyd. 7, Warszawa 2012. Paciorek A., <i>Wstęp ogólny do Pisma św.</i> , wyd. 3, Tarnów 2003. <i>Wstęp ogólny do Biblii</i> , Series religiologica Pomeraniae 2, red. P. Walewski, Rumia 2011. Szymik S., <i>Ziemia Przymierza. Geografia i archeologia biblijna w zarysie</i> (MPWB 14; Lublin 2022). Wojciechowski M., <i>Czym jest Biblia? Wprowadzenie do Pisma Świętego</i> , Częstochowa 2010.
Literatura uzupełniająca
Hanelt T., <i>Wstęp ogólny do Pisma Świętego. Skrótowy podręcznik dla studentów teologii</i> , wyd. 3, Gniezno 2009. Jankowski S., <i>Geografia biblijna</i> , Warszawa 2007. Kudasiewicz J., <i>Teologiczno-praktyczny wstęp do Pisma św.</i> Oprac. B. Szer-Kramarek, K. Mielcarek Lublin 1997. Linsenbarth A. (red.), <i>Atlas biblijny</i> , Warszawa – Pelplin 2018. Majewski M., <i>Archeologia biblijna</i> , Kraków 2012. Mazur Z., <i>Introdukcja biblijna (Wstęp do Biblii)</i> , Giżycko - Ełk 2000. Pietkiewicz R. (red.), <i>Geografia i archeologia biblijna w zarysie</i> , Archeolog czyta Biblię, Wrocław 2011. <i>Wielki atlas biblijny</i> , ed. J.B. Pritchard, red. wyd. pol. T. Mieszkowski, Warszawa 1994, 2010. Żychlińska B.K., <i>Wstęp ogólny do Pisma Świętego. Skrótowy podręcznik dla studentów teologii</i> , Warszawa 2002.